

LJUDMILA PETRUŠEVSKA

OTETI.
ISTORIJA
ZLOČINA

S ruskog preveo

Dušan Patić

1. XXI VEK. Odlazak dečaka

Majka je odvela decu na aerodrom.

„Dakle, Serjoža, pazi na Osju da ne bi ništa izgubio. Osja, probudi se, uzmi ranac. Evo vaših pasoša i karata. Odmah me zovite, čim stignete. Svaki dan kontrolni poziv, ujutru, kada se probudite, i uveče. Da ne bih poludela. Serjoža, prati me. Svako od vas da me zasebno zove. Ako ne možete da pozovete, nije važno, obratiću se ambasadi.“

„Mama! Da možda ne preteruješ? Još i ambasada. Zar smo mali? Zar nam je prvi put?“

„Ne znamo kome idete. Osja, kuda ćeš opet?“

„Na čekiranje. Već kasnimo.“

„Sad ćete poći. Tamo u redu neću moći da porazgovaram s vama.“

„A da li nas prate?“

„Nije isključeno.“

„Mama, je l' to započinje krimić?“

„Ne, Oska, ovo je sapunica. Nestala deca-dvojnici! Dosta s pričom, kasnimo.“

„Serjoža, ne zbijaj šale. Ponavljam, ne znamo kome idete.“

„Ocu, kome bi.“

„Dobro. U redu, zovete me svaki zasebno, jeste li zapamtili? Ujutro i uveče. Kontrolna reč na rastanku – ce.“

„Ce.“

„Ce.“

„I ne govorite nikom o njoj.“

2. XX VEK.

Šta će napisati istoričari

Lude devedesete, ako biste izvoleli videti. Kada su ruski brodovi s obojenim metalom, osigurani kod *Lojda*, nestajali u okeanima, kada su u ofšorove odlazile milijade, recimo, sindikalnih štednji – a to su prodate škole, fabrike, vile administrativnog aparata, medicinske i sanitarne jedinice, sanatorijumi, bolnice, dečji vrtići, dečje jaslice i fakulteti, zatim zgrade partijskih i komsomolskih organizacija, kada su čitavi dvorci u stilu secesije i u ampir stilu u Moskvi, koji su, prema tradiciji, pripadali rejonskim i gradskim komitetima, bili prodavani bukvalno u bescenje... Kada su opustele fabrike padale u ruke preprodavaca bezvrednih papira, zvanih vaučeri. Kada su vlasniku preduzeća od milijadu dolara mogli doći s ponudom da sve proda, a kao odgovor na kategoričko odbijanje istog leta, tokom letnje sezone, u akumulaciono jezero, gde se na obalici nalazila ogromna vlasnikova dača, bila su zaronjena dva ronioca. Telohranitelji su pekli šašlike¹, pazeći na gazdu, koji je otišao da se malo osveži od vrućine. I vlasnik se momentalno udavio. Povučen za nožice.

Pa, dobro, o ovome će još da napišu istoričari.

3. XXI VEK.

Dolazak u Montegasko

Dva momka s rancima, šaleći se, ukrcala su se na avion Moskva–Montegasko.

¹ Šašlik je istočnjačko jelo, ražnjić od naizmenično nabodenih komadića mesa i povrća; šiš-čevap. (Prim. prev.)

A napolju je već, između ostalog, bila prva decenija dvadeset prvog veka.

Dvojica smeđokosih lepotana s klasičnim profilima vitezova u tigrovoj koži, zbog čijih profila su patrolni policajci u Moskvi pućili usta u njihovom pravcu, ali iz nekog razloga nisu traćili proveru pasoša: a ko još Źeli da naleti na strance. Po svoj prilici su Italijani. Tim pre što su im leđa isuviše prava i, premda su im ramena kao kod bildera, ipak su im noge predugaćke za liberecka i solncevska mlada banditska trćkarala. I iskeŹeni zubi, gledaj, kao na reklami. Zubi su im drugaćiji. Ukratko, nisu naši.

Neka ih đavo nosi.

Jedino što je: Galja, koja je tog dana radila na šalteru za čekiranje na aerodromu Œermentjevo-2, pogledavši drugi pasoš zaredom, zbog nećega zatreptala: momci su imali dva bez izuzetka identićna pasoša... Ime i prezime se u potpunosti podudaraju, štaviše i datum rođenja je istovetan. Blizanci? No i imena su im takođe ista. To se u stvarnom svetu ne dešava! I šta sada da ćini?

Pa dobro. Nije bila tvoja kompetencija, kompe... tencija, reći će u posebnom odeljenju, bez potrebe je digla galamu, zadržavanje aviona koštaće te otkaza po ćlanu. Fotografije su baš različite. Momci nisu slični.

Tako da su se momci nesmetano ukrkali u avion, proveli u njemu unapred odrećeno vreme i izašli na inostranom aerodromu Montegasko.

Gde se nalazio šofer, ćika Kolja, i ćekao ih u redu onih koji doćekuju s papirom „Sercov Sergej“.

Prilazila su mu dva momka kavkaske nacionalnosti.

Prilazili su, rugajući se nekome, na tihi naćin jedan drugom. Shvatio je. Spazili su ga. Zaćutali.

„Ćekate li Sergeja Sergejevića Sercova?“, tako je upitao jedan.

Drugi se opet grohotom nasmejao.
„Evo nas“, još jedanput je onaj, prvi, objasnio.
Podsmevali su se razmenjujući poglede.
Kao da su ih dočekivali zbog sprdnje. Nisu to primili ozbiljno.
Ni zdravo, ni zbogom. Tu se čak i u hotelskom liftu pozdravljaju,
kad gosti dolaze kod gazde, Kolja ih tamo lično smešta.
Sam Kolja se već naviknuo na učtivost.
Ovde se svi za svaki slučaj jedni drugima smeškaju, u oči ne
gledaj, neće razumeti.
Ne sme se buljiti.
Međutim, ovi ne gledaju u njega, samo jedan u drugoga.
Kolja upita:
„A ko je Sergej Sergejevič Sercov?“
„Obojica.“
Kako mu ovaj uzvratil.
Ponovo prasnuše u smeh.
Došli su ovamo da zbijaju šale.
„Zamoliću onda za pasoše“, neočekivano Kolja reče za sebe. Ta
bio je odgovoran za susret sa sinom! Ne sa dvojicom!
Pokazaše ih.
U pasošima se sve podudaralo, osim brojeva.
Nema se kud, bio je prinuđen da ih vodi do *bentlija*.
Vrteli su glavama, nanovo se podsmevali (pogledao ih je u
retrovizoru), i nisu nimalo nalikovali na gazdu.
Tačno je, lica kavkaskе nacionalnosti. Crnomanjasti, nosati.
I nisu slični.
Nešto su mrmljali. Tiho grohotali.
Vozio ih je po onim mestima gde su živeli sami milioneri.
Zidovi, drveće, kuće.
Zapravo vile! Iza ograda, iza parkova.
Kao i kod nas, videćete.

„Kuća Valdisa Vembersa“, izusti Kolja.
Obojica napraviše grimasu. Verovatno i ne znaju ko je to.
„Teniser“, objasni Kolja. „Petnaesti reket sveta.“
Oni su, poput debila, izbečili oči. Razjapili usta.
Iznenadili su se.
I iznova grohotom nasmejali.
„Zauzeo je treće mesto na Vimbldonu i Otvorenom prvenstvu Australije.“
„Nema šanse“, ogłosi se jedan.
Drugi je zatrepao i napucao usta.
Debili.
Moskovski šljam, zaključio šofer.
Slepici, nemaju pojma šta se sada ovde u Evropi dešava.
Šofer je uvek svim gazdinim gostima pokazivao Vembersovu kuću, da bi imali na umu da idu onome koji živi pored Vembersa.
„S devojkom se vozi u *ferariju*“, razjasni šofer.
Spustivši vilice, ovi klovnovi počеше da namiguju jedan drugom.
Tu se Nikolaj udalji i saopšti:
„A na ovom mestu živi bankar, milijarder. Sa deset žena, sve u feredžama odlaze do draguljara.“
Rekao je i čak nije ni zvirnuo u ogledalce – šta oni tamo na zadnjem sedištu još izvode, kakve su grimase napravili i kako su zatapšali rukama.
Šofer je kod ulaza škljocnuo daljinskim ključem, otvorivši kapiju, i poveo ih je alejom do gazdine vile, prošao je pored svoje takozvane stražare (vrata su zatvorena, žena je, očigledno, zauzeta ili u bašti ili u gazdinoj vili).
Stražara kô stražara, primeti čika Kolja u sebi, ali ima skoro dva sprata.
Da, i gore je Kolja napravio nešto slično mansardi.

Obložio je zidove listovima drvenih vlaknastih ploča, da kćerka Andželka ima gde da se igra.

Ispalo je kao poštanska kutija, konstatovala je žena, svugde je šperploča.

Tada to uredi sama.

Gazda očekuje sina, a ovamo (šofer opsova u sebi) doleteše dvojica, prevaranti.

Nije imao blizance, pa još sa istim imenom!

Gazda je uznemiren, to je razumljivo, no još uvek ne naslućuje kakvu mu smicalicu nameštaju.

Ova dva brata-akrobata.

Potom se Nikolaj smirio.

Poznavao je tatu Sercova.

Svejedno, on će ovu stvar brzo srediti.

Imao je posla i sa gorim od njih.

Šofer Nikolaj nije prestajao da se ponosi svojim gazdom.

Nekada ga je Kolja vozio, još za vreme sovjetske vlasti, međutim, ne uvek. Dva automobila behu za celo odeljenje. Kolja je vozio šefa, a sadašnji gazda je u to vreme bio podređeni, i nije mu često dopadalo da vozi crnu *volgu*.

Vozio je i vozio Kolja tada šefa, a onda je sadašnji gazda shvatio šta je šta, ušao je u Sovjet narodnih deputata i poveo Kolju sa sobom. Otpočeo je dobar život, narudžbine, vaučeri, počela je perestrojka-čarkaranje, gazda je tamo nešto enormno prisvojio, tri fabrike, po svoj prilici, i dva broda s bakarnim otpadom, koja su potonula kod obala Nigerije, a bila su osigurana u pouzdanoj kompaniji, koja se zove *Lojd*. Gazda je takođe potonuo, ukratko, pobegao je iz Rusije – dok islednici još nisu pokrenuli slučaj, njih dvojica, dva klovna, pojavljivali su se na televiziji i na mitinzima.

I gazda je pravilno postupio.